

ПРОДУЦЕНТСТВО

НОВА И МОДЕРНА ПРОФЕСИЯ

материал на Йордан Карапенчев

Що е то „продуцент“? Доскоро тази дума не беше твърде популярна в българския език. Сякаш, едва след като риалити форматите станаха толкова популярни, започнахме да забелязваме и продуцентите, които се изявяват като жури.

Въпреки това, и днес, ако някой кандидат-студент заяви на родителите си, че иска да учи за продуцент, вместо за правист, икономист и т.н., вероятно ще им изправи косите. Та какво се учи в такава специалност? Къде въобще може да се учи? Какво ще работите после... Всички тези въпроси е нормално да възникнат. Но не се тревожете – с този материал ще се опитаме да им дадем отговори.

Какво всъщност е продуцентът

Най-сухото и научно определение за продуцентството, което открихме, е „интердисциплинарна област, която съчетава познания и умения за управление на процеси в медийните изкуства, финансиране и управление на медийни проекти на различните фази от тяхното създаване, медия-планиране и предприемачество, както и познания за техниките на работа, свързани със създаването на

различни медийни продукти“ Важно е да кажем, че в категорията „медийни продукти“ влизат не само филмите и телевизионните предавания, но и всички конзолни и компютърни игри, музикални продукти, театрални представления и т.н.

Продуцентът трябва да има мениджърски качества. Уменията, които трябва да притежава, за да върши работата си са свързани с непрекъснато взаимодействие с хора. Като се започне от подготовката и заснемането и стигнем до маркетинговата част. Разбира се - те не изземват функциите нито на режисьорите, нито на PR-ите. По-скоро са човека, който свързва целия процес.

Това е доста сериозна работа - анализ на пазарните условия и избор на стратегия за реализация на медийния продукт, оценка на конкурентоспособността и анализ на слабите и силните страни на конкурентите. Звучи като тежка задача, но всеки прицелил се в управленска позиция не трябва да се плаши от това. Не трябва да пропускаме и воденето на преговори с медийните партньори, изготвянето на договори с участниците и служителите, и редица други бюрократични занимания.

Къде се изучава в България

Както вероятно може да се досетите - за България продуцентската професия е новост. За съществуването ѝ през социализма и дума не може да става. През 90-те се появяват безброй телевизии и предавания, но професионалните продуценти се броят на пръсти. Днес нивото като цяло е много по-високо и по-професионално. На пазара на труда вече започват да навлизат и завършилите продуцентство в родните висши училища.

За съжаление, няма класация за качеството на обучение по тази специалност, но можем

накратко да представим някои от най-популярните програми. Като начало трябва да отбележим, че частните университети са по-активни от държавните в тази сфера. Нов български университет, например, е едно от висшите училища с най-дълги традиции в преподаването на тази специалност. Само музикалното продуцентство има вече 21-годишна история. Друга силна програма е и тази на ВУЗФ. Там се подготвят магистри по „Журналистика, продуцентство и финанси“. Програмата се реализира в партньорство с Медийна академия „Българион“, които съдействат за намирането на работа на випускниците.

ПРОДУЦЕНТИТЕ НЕ ИЗЗЕМВАТ ФУНКЦИИТЕ НИТО НА РЕЖИСЬОРИТЕ, НИТО НА PR-ИТЕ, А ПО-СКОРО СВЪРЗВАТ ЦЕЛИЯ ПРОЦЕС

Сред държавните университети можем да отличим курсовете по продуцентство в УНСС, както и магистърската програма по Продуцентство и креативна индустрия във Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ. Като продуценти могат да се реализират и завършилите мениджмънт в изкуствата в НАТФИЗ.

Къде се изучава в чужбина

Продуцентството не е сред най-желаните специалности от кандидат-студентите, които заминават извън страната ни. Но това не е породено от липса на възможности, а по-скоро от липса на информация. Та - къде са най-добрите възможности за образование в тази сфера? За да отговорим, трябва първо да кажем къде са най-добрите възможности за развитие на медийни продукции. На пръв поглед, това безспорно са Съединените щати и Великобритания. Всъщност много от предаванията, които се разпространяват из цял свят са по патент на англоезични продукции. Но в тези държави и конкуренцията е жестока...

Затова ви препоръчваме да помислите и за други европейски дестинации. Италианското образование, например, е марка в света на изкуството. Не забравяйте, че продуцентите се занимават и с театър, музика и т.н. Страни като Холандия, Германия и Дания пък предлагат много добро образование на английски език и при добри финансови условия.

Как да направите мечтаната си кариера

Продуцентството е сравнително рядка специалност, но все пак - конкуренция за работните места не липсва. За щастие, открихме план в четири стъпки, по който да стигнете до мечтаната си кариера.

- Открийте програма по продуцентство (или журналистика, медийни науки, арт мениджмънт и т.н.), но не се фокусирайте върху зубрене, а върху търсене на стажове. Такива се намират. Дори и да не са платени - ще го преживеете. Това е изключително важно.
- След като завършите, не очаквайте стремглаво кариерно израсване. Логичната стъпка е работа в backstage-а на предавания, като асистент и може би малко повече занимаване с бумага. Но това е правилният път.
- Присъединете се към професионална организация. Вече не се нарича връзкачество, а социален капитал. Трябва да се запознаете с възможно най-много колеги и да станете активен член на гилдията.
- И накрая - непрекъснато обогатявайте личното си портфолио. Включвайте дори неща от студентските ви години, или проекти, където сте били просто асистент. Един ден ще се изненадате сами от резултатите.